

Den natur- og miljøpolitiske redegørelse er et fint værk. Den giver en god oversigt over rigets økologiske tilstand. Den slags redegørelser er mindst lige så vigtige som de økonomiske redegørelser om rigets tilstand, som vi for længst har vænnet os til. Den dag må forhåbentlig komme, hvor vi formår at lave en samlet redegørelse for rigets økologiske og økonomiske tilstand.

Udfordringen for vor generation er jo netop at skabe en udvikling, som sikrer sammenhæng mellem vores økonomiske spillerum og det økologiske råderum.

Finansministeren fremlagde for kort tid siden en finanspolitisk redegørelse, som viser, at vores forbrugsmuligheder stiger med op til 30 pct. inden for de næste 10 år. Vi får råd til meget mere. Derfor bliver vores opgave at sikre, at den økonomiske udvikling er forankret i en produktion, som er båret af levende energi, altså menneskelig arbejdskraft frem for fossil energi.

Vi må satse på at kvalificere den økonomiske udvikling, således at hvert enkelt produkt bliver bedre, mere holdbart og mindre miljøbelastende, på en mere arbejdskraftintensiv produktion med mindre stofflighed.

Arkitekten Charles Moore har formuleret budskabet under overskriften: »Less is more«. På dansk kunne oversættelsen være: »Mere med mindre«.

Den miljøpolitiske redegørelse giver et godt overblik over, hvor langt vores produktions- og levevis er fra de målsætninger, som vi selv har sat for den økologiske udvikling. Jeg vil her nøjes med at tage nogle hovedtemaer frem: landbrug, skovbrug og biodiversitet.

Lige meget hvordan vi ser på det, så er der store problemer med den måde, som vi har valgt at dyrke jorden på. Kvælstofudvaskningen er stor, og der er ligeledes katastrofale problemer med pesticider i grundvandet.

Undersøgelser viser desværre meget klart, at man finder de pesticider, som man leder efter. Når man leder efter 16 pesticider frem for 8, så finder man også flere bekæmpelsesmidler i grundvandet.

Selvfølger det det glædeligt, at det er lykkedes at forbyde 7 skadelige midler, og at det med den nye revurderingsprocedure vil blive muligt at forbyde flere af de farligste bekæmpelsesmidler. Men samtidig må man spørge sig selv: Fin-des der en ren gift? Er der i virkeligheden gifte, som er fuldstændig ufarlige? Jeg tror det ikke.

Derfor må vi i de kommende år satse meget mere på forskning i nye dyrkningsmetoder og i mekaniske og biologiske bekæmpelsesmidler.

At naturen i det åbne land ikke har det godt, viser sig bl.a. i den faldende biodiversitet. På 40 år er 10 ud af 73 sommerfuglearter forsvundet, 7 arter er tæt på at forsvinde, og 18 arter er i generel tilbagegang for blot at nævne ét blandt alt for mange eksempler på, at naturen bliver fattigere, mindre mangfoldig.

Spørgsmålet er så: Hvad gør vi ud over de initiativer, som allerede er taget? Ja, det er bl.a. vigtigt nu at beslutte sig for, hvorvidt vi i fremtiden skal rense vores drikkevand, eller om vi skal arbejde for en udvikling af bl.a. landbruget, som gør det unødvendigt at rense vandet.

I den sammenhæng er det værd at gøre opmærksom på, at det ifølge beregninger i Miljøstyrelsen og Landbrugsministeriet vil koste det dobbelte pr. hektar at rense drikkevandet frem for at gå over til økologisk drift.

Det er den slags vurderinger, vi må have med os, når vi i den kommende tid skal drøfte Danmarks holdning til den fremtidige landbrugs-politik i EU.

Hvad skal de mange ecu-milliarder til landbruget bruges til? Jeg håber, at svaret bliver: Til at dyrke rent grundvand og gode landbrugsprodukter frem for som nu at gå til en produktion, hvor det først og fremmest drejer sig om at producere mere hurtigere.

Et andet hovedproblem er de miljøfremmede stoffer. I Danmark markedsfører vi i dag mere end 70.000 kemiske produkter med et samlet forbrug på 8 millioner t pr. år.

Ikke mindst de hormonlignende stoffer må give anledning til stor bekymring. Vi kan ikke være tjent med, at stadig flere par skal afskæres fra at få børn, og vi kan heller ikke være tjent med, at hver 12. kvinde – og tallet stiger – ender med at få brystkræft, sandsynligvis på grund af vores lemføldige omgang med hormonlignende stoffer.

Det er flot, at det er lykkedes at få udfaset nogle af disse stoffer i blandt andet rengøringsmidlerne. Men hvorfor ikke gøre det samme for de kosmetiske produkter? Gulvvaskemidlerne er vigtige, men det er hårvaskemidlerne også. Generelt må det dreje sig om at få udfaset de miljøfremmede stoffer. Samtidig hilser jeg fru Lone Dybkjærs initiativ til at lade EU lave en grøn bog om de miljøfremmede stoffer velkommen.

Så er der trafik og energi. Trafikken er noget af en hvid elefant i miljøbutikken. Fra midten af 1950'erne og frem til i dag er antallet af biler steget til det tolvdobbelte, og det stiger i dag hastigere end nogen sinde.